

CÂȘTIGĂTORUL PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2016 - BOB DYLAN

THE 2016 NOBEL PRIZE IN LITERATURE WINNER BOB DYLAN

Elena ȚURCAN

Abstract: *The article refers to the life and creation of Bob Dylan, singer, painter, writer and . composer. The 2016 Nobel Prize in Literature was awarded to musician Bob Dylan for creating new poetic expressions within the great American song. His influence on contemporary music is deep and is the source of inspiration of many books.*

Keywords: *Bob Dylan , Nobel Prize, music, poetry, singer and composers of folk-rock*

Precum muzica a străbătut o istorie în devenirea ei, astfel fiecare om trebuie să-și creeze propria „istorie” de comunicare cu artele frumosului. O fenomenală armonie între arta sunetului și arta cuvântului am cunoscut-o prin organizarea unei expoziții on-line și subiectul acestui articol, doar pentru că: „Academia Suedeză a anunțat la 13 octombrie câștigătorul Premiului Nobel pentru Literatură 2016. Acesta este solistul, compozitorul, actorul și poetul american Bob Dylan (Robert Allen Zimmerman), care este acum la frumoasa vârstă de 75 de ani. Surpriza a fost atât de mare încât jurnaliștii prezenți în sala de conferințe a Academiei de la Stockholm nu și-au putut reține un murmur care indica fie uimirea, fie dezamăgirea. Sara Danius, secretara permanentă a Academiei Suedeze, a precizat că premiul i-a fost decernat lui Dylan pentru că „a creat

Academia Regală Suedeză de Științe, Stockholm[5]

Noi expresii poetice în marea tradiție muzicală americană”. Moment istoric, unic în istoria decernării acestor distincții, urmând să fie primul muzician care câștigă premiul pentru literatură. Poetul va primi, pe 10 decembrie, atunci când este programată gala de decernare a Premiilor Nobel, și 8 milioane de coroane suedeze (905 960 dolari) și o medalie de aur”,[1] dar Bob Dylan a înfuriat Comitetul Nobel pentru că a fost greu de contactat și a anunțat absența sa de la ceremonia de decernare, totuși a trimis un discurs emoționant pentru acceptarea Premiului.

Bob Dylan „s-a născut pe 24 mai 1941 în Duluth, Minnesota. A crescut într-o familie de mic-burghezi de origine evreiască în orașul Hibbing”.[2] „Părinții Abraham Țimmerman și Beatrisa Stoyne susțineau activ viața culturală a comunității ebraice. Primele poezii le scrie la vârsta de 10 ani. Bunicii paterni, Zigman și Anna Țimmerman,

au plecat în SUA din Odesa, atunci Imperiul Rus, după pogromurile evreiești din 1905. Bunicii materni, Benjamin și Lybba Edelștein, evrei lituanieni, emigrați în 1902, dar cu rădăcini din Turcia, unde purtau familia Kirgiz”. [3] „Bob Dylan, un tânăr de douzeci și unu de ani care sosise în Est pentru a-și vizita idolul, pe marele Woody Guthrie care se stinge în spitalul Greystone din New Jersey, făcea artă. În 1959 *student* fiind la Universitatea din Minnesota „a început să interpreteze cântece folk și country, luându-și numele de Bob Dylan după cel al poetului Dylan Thomas” (pe lângă faptul că acest poet englez ținea niște conferințe foarte interesante despre poezie și, colac peste pupăză, scria pe gustul lui Bob)”. [4] „După primele discuri care l-au consacrat pe scena folk și ca portdrapel al mișcării protestatare din epocă, a folosit, începând cu albumul *Bringing It All Back Home* (1965), și instrumente electrice, fapt care i-a contrariat, în epocă, pe puriștii genului”. [6] „Pe timpul adolescenței a cântat în numeroase trupe și cu timpul, pasiunea sa pentru muzică s-a adâncit, cu precădere pentru muzica folk americană și pentru blues. Dylan a înregistrat un număr mare de albume în jurul unor teme precum condițiile sociale ale oamenilor, religia, politica și dragostea. Dylan are statutul unei personalități iconice. Influența sa asupra muzicii contemporane este profundă și este subiectul de inspirație al multor cârți.

Transgresând genurile muzicale, este unul dintre cei mai mari interpreți și compozitori de folk-rock. Discografia sa cuprinde până în prezent 36 de discuri originale, cărora li se adaugă numeroase înregistrări live și compilații. Multipremiat - printre distincțiile recente, Presidential Medal of Freedom (Medalia pentru Libertate) acordată de președintele Barack Obama în 2012, - cu peste 100 de milioane de discuri vândute, Bob Dylan continuă să concerteze și să aibă o influență notabilă. De la Jimi Hendrix până la formații alternative precum Laibach, cântecele sale au fost și sunt și astăzi preluate și adaptate.

Bob Dylan a câștigat numeroase distincții de-a lungul vastei sale cariere, inclusiv 11 premii Grammy, un Oscar și un Glob de Aur. A fost introdus în Rock and Roll Hall of Fame, în anul 2000 a primit Polar Music Prize. Revista Rolling Stone l-a clasat pe Bob Dylan pe locul al doilea în topul celor mai mari 100 de artiști realizat în anul 2011 și pe locul al șaptelea în clasamentul celor 100 cei mai importanți muzicieni alcătuit în 2008”. [7]

„**Bob Dylan** este unul dintre cei mai influenți muzicieni ai secolului 20, fiind un simbol al inovației în muzică și cultură și totodată primul artist care a îmbinat muzica populară cu ambițiile intelectuale. În august 2015, **Bob Dylan** a primit titlul de „**Cel mai bun compozitor al tuturor timpurilor**” din partea editorilor revistei Rolling Stone. Publicația a inclus în Top 100 atât veterani precum Paul McCartney, Leonard Cohen sau Lou Reed, cât și artiști din noua generație, cum ar fi Taylor Swift”. [8]

„Versurile au fost continuu publicate în noi ediții. Ca artist, este extrem de versatil; a fost un pictor activ, actor și scenarist”. [5]

„**Opera sa scrisă include, alături de proza poetică Tarantula (1971), The Definitive Bob Dylan Songbook (2001), volumul de memorii Chronicles: Volume One (2004), Lyrics: 1962-2001 (2004), Forever Young (2008), The Lyrics: Since 1962, Edited by Christopher Ricks. La editura Humanitas Fiction, în colecția „Poezia”, a apărut în 2012 o selecție de 100 de poeme din Lyrics purtând titlul Suflare în vânt, în traducerea lui Mircea Cărtărescu, care a întocmit antologia și a semnat prefața volumului. El afirmă în 2010 despre cântărețul Bob Dylan că este „un poet uriaș, chiar și-n lipsa muzicii”. Afirmările au fost făcute în 2010 la apariția volumului „Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu.**

O altă carte „Cronica vieții mele” a apărut tot la editura Humanitas în 2015 a fost inclusă pe lista celor mai bune apariții ale anului 2004 de publicațiile: *The New York Times*, *The Washington Post*, *The Economist*, *Newsday*, *People*, *Rolling Stone*, *Entertainment Weekly*, *The Village Voice*, *The Onion*, *The Austin Chronicle*, *The Kansas City Star*, *The Guardian*, *The Daily Telegraph*, *Publishers Weekly*. Finalistă, în același an, la National Book Critics Circle Award.

Cronica vieții mele vorbește, pertinent și pilduitor, despre artă, despre succes și despre istorie, despre obstinație în urmărirea unei vocații, despre căutare și despre supraviețuire. Fără să urmeze strict, după tipicul autobiografic, succesiunea cronologică a faptelor relatate, cartea marelui muzician-poet este și un exemplu de proză memorabilă. Personajele și întâmplările sale, de zi cu zi sau insolite, ți se întipăresc în minte la fel de durabil ca vocea autorului și acordurile lui de chitară din cântece precum „Blowin’ in the Wind”, „Like a Rolling Stone” sau „Ballad of a Thin Man.”[1]

Este ceea ce momentul expoziției a ilustrat prin poezia tradusă și amintirile lui Bob Dylan:

ORI Sunt O SCHIMBARE (The times they are a changing).

Eu râd / Și beau cafea rece / Și vin vechi / Pentru că alerg într-o întrecere atât de cinstită / Cu nici un traseu în afară de noapte / Și doar un adversar / Răsăritul soarelui / Cu mine merg ecouri care pe străzile astea nebune / Mi-aduc aproape umbra lui Villon / Mă împiedic de țigări pierdute de Bertold Brecht / Și sticle goale, de la Brendam Becham / Singur? Desigur / Dar există florile și oglinzile florilor / Care se-ntâlnesc cu singurătatea mea / Iar singurătatea mea va fi o singurătate puternică / Dizolvându-mi atât de adânc libertatea / Încât ceea ce va rămâne / Va fi într-adevăr / Cântecele meu. [3, p.6]

„...Accept haosul”, scria superrealistul blues-ului electric pe coperta discului „Highway 61 Revisited”: „Nu sunt sigur că el mă acceptă. Știu că unii oameni mor de frica bombei atomice, dar mai știu că alții mor de frică la ideea de a fi văzuți cu cine știe ce revistă în mână... N-aș vrea să fiu Bach, Mozart, Tolstoi, Gertrude Stein sau James Dean: toți ăștia sunt morți și fiecare a avut dreptate, în felul lui. Am renunțat de mult să-n cerc s-ating perfecțiunea. Prefer să-i învăț pe alții să cânte la muzicuță decât să discut antologie aztecă, literatură engleză sau istoria Statelor Unite ale Americii” [3, p.8]

„**Bob Dylan** a susținut două concerte în România. Primul spectacol a avut loc în 2010 și al doilea în iunie 2015, în cadrul turneului mondial Never Ending Tour”[6].

„Timp de 54 de ani s-a reinventat. Un exemplu este modul său extraordinar de a face rime, de a compune refrene, cât și modul de a gândi”, a declarat oficialul Academiei Suedeze, Sara Danius.”[9]

„Îi puteți citi, dacă doriți, următoarele cărți, toate apărute la Editura Humanitas : *Cronica vieții mele* (vol. I, traducere de Dan Silviu Boerescu, colecția „Raftul Denisei”, 2015), *Tarantula* (prefață de Mircea Cărtărescu, traducere și note de Sorin Gherguț, colecția „Raftul Denisei”, 2014) și *Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu* (colecția „Poezie”, 2012)”.[4]

Cărțile și revistele cu referiri bibliografice la Bob Dylan din colecțiile Bibliotecii Științifice USARB au fost achiziționate prin Proiectul „Dezvoltarea colecțiilor în domeniul învățământului artistic” și Институт „Открытое общество” : Мерапроект «Пушкинская библиотека» dar și din donațiile Bibliotecii Naționale din București, a Institutului Goethe din București, a Ambasadei Americane din București și Fundației SOROS Moldova.

Popasuri pe drumul creației au fost marcate de documentele cuprinse în expoziție, veți regăsi dicționarele și enciclopediile: The New Encyclopaedia Britannica; Enciclopedia Universală Britanica : În 16 vol. Vol.5 : Dante – Evans; Caraman-Fotea, Daniela. Dicționar rock, pop, folk; Kindlers Neues Literatur Lexikon; Der Brockhaus Musik : Personen, Epochen, Sachbegriffe; Muzica; Рок-энциклопедия.

Cărțile: GILLET, Charlie. The Sound of the City : The Rise of Rock'n'Roll; JONES, Leroi. Black Music; The Age of Rock : Sights and Sounds of the American Cultural Revolution. Vol.2; SCHAFER, William J. Rock Music : Where It's Been; What It Means; Where It's Going; Dylan. Prez. și trad. de A. Andrieș; CHRISTGAU, Robert. Any Old Way You Choose It : Rock and other Pop Music; Knockin' on Dylan's Door : On the Road in '74.

Revistele: The Cambridge Quarterly, 2004,2010; The Rolling Stone Record Review : The Authoritative Guide to Contemporary Records, 1974; Speak out : журн. для изучающих англ. яз., 2011; The Journal of Aesthetic Education, 2014.

Ziarele: Allgemeine Deutsche Zeitung fur Rumänien; Die Zeit.

Prezențe în baze de date, abonate de Biblioteca Științifică: <http://web.a.ebscohost.com/bsi/>, <http://link.springer.com/search?query=bob+dylan>, <http://www.un.org/ru/databases/>, <http://polpred.com/?ns> și prezențe în Internet.

Toate sunt semne ale consacării muzicii și poeziei în istoria culturii universale. Expoziția ar fi certificatul de maturitate al trecătorilor semeți prin diminețile și amurgurile acestei vieți, pentru că este un document autentic al rodului muncii unei personalități prinse în mrejele a unei profunde recunoaștere atât muzicală cât și poetică.

Referințe bibliografice:

1. Romniceanu, Dodo. *Bombă la Stockholm. Premiul Nobel pentru literatură 2016 a fost câștigat de Bob Dylan* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.evz.ro/bob-dylan-a-castigat-premiul-nobel-literatura-2016.html>
2. Tanasă, Raluca. *Moment Istoric - Bob Dylan, primul muzician care câștigă Premiul Nobel pentru Literatură* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.infomusic.ro/2016/10/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura/>
3. Боб Дилан. [on-line] [accesat 27 octombrie 2016]. Disponibil: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%B1_%D0%94%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%BD
4. *Dylan* / prez. și trad. de A. Andrieș. - Brașov : Ed. Pronto, 1991. p. 5. ISBN 973-95579-1-0
5. Stoica, Monica, Provian, Letiția. *Premiul Nobel pentru Literatură 2016, decernat lui Bob Dylan. Ce spun scriitorii despre decizia Academiei Suedeze*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.mediafax.ro/externe/premiul-nobel-pentru-literatura-2016-dec>
6. *Moment Istoric - Bob Dylan, primul muzician care câștigă Premiul Nobel pentru Literatură*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.infomusic.ro/2016/10/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura/>
7. Petre, Roxana. *Surpriză totală la Premiul Nobel pentru Literatură. Cine este câștigătorul din acest an*. [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.romanialibera.ro/cultura/cultura-urbana/premiul-nobel-pentru-literatura-2016>
8. Stoica, Mioara. *De ce anunțarea Premiului Nobel pentru Literatură a fost amânată cu o săptămână în acest an* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://epochtimes-romania.com/news/de-ce-anuntarea-premiului-nobel-pentru-literatura>

9. Bădica, Eli. *Bob Dylan – Premiul Nobel pentru Literatură 2016* [on-line][accesat 21 octombrie 2016]. Disponibil: <http://www.bookaholic.ro/bob-dylan-premiul-nobel-pentru-literatura-2016.html>
10. Bob Dylan. In: CARAMAN-FOTEA, Daniela. *Dicționar rock, pop, folk*. București : Humanitas, 1999, pp. 155-157. ISBN 973-28-0910-8
11. Bob Dylan. In: *Der Brockhaus Musik : Personen, Epochen, Sachbegriffe*. Leipzig : Brockhaus, 2001, pp. 190-191. ISBN 3-7653-0374-7
12. Bob Dylan. In: *Enciclopedia Universală Britanica : În 16 vol.* București : Litera ; Encycl. Britannica, 2010, Vol.5 : Dante – Evans, p. 214. ISBN 978-973-675-773-0
13. Bob Dylan. In: GILLET, Charlie. *The Sound of the City : The Rise of Rock'n'Roll*. New York : Dell Publ., 1973, pp. 296-297.
14. Bob Dylan. In: JONES, Leroi. *Black Music*. New York : William Morrow & Company, 1968, pp. 206-208.
15. Bob Dylan. In: *Kindlers Neues Literatur Lexikon*. Munchen : Kindler Verlag GmbH ; Frechen : KOMET MA-Service und Verlagsgesellschaft mbH, 1998, Bd. 1-22, Bd.4 : CI-Dz, 1998, pp. 996-998. ISBN 3-89836-214-0
16. Bob Dylan. In: *The New Encyclopaedia Britannica : Micropaedia: Ready Reference*. Chicago : Encycl. Britannica, Inc., 1993, Vol. 4, pp. 309-310. ISBN 0-85229-571-5
17. Bob Dylan Among the Professors. In: *The Cambridge Quarterly*. Oxford, 2004, Vol.53, nr. 3, pp. 261-269. ISSN 0008-199X
18. Bob Dylan interview. In: *The Age of Rock : Sights and Sounds of the American Cultural Revolution*. New York : Random House, 1970, Vol.2, pp. 63-71. ISBN 394-70879-2
19. Bob Dylan's Dream. In: *Schafer, William J. Rock Music : Where It's Been; What It Means; Where It's Going*. Minneapolis : Augsburg Publishing House, 1972, pp. 26-46. ISBN 0-8066-1234-7.
20. Bob Dylan's greatest hits, volume II. In: *The Rolling Stone Record Review : The Authoritative Guide to Contemporary Records*. New York : Pocket Books, 1974, Vol. 2, pp. 42-45. ISBN 671-75894-x.
21. Country-western [Bob Dylan]. In: *Speak out : журн. для изучающих англ. яз.* М. : Изд-во ГЛОССА, 2011, nr. 5-6, p. 57. ISBN 5-7651-0010-4.
22. *Dylan*. Prez. și trad. de A. ANDRIEȘ. Brașov : Ed. Pronto, 1991. 48 p. ISBN 973-95579-1-0.
23. Dylan as a Rortian: Bob Dylan, Richard Rorty, Postmodernism, and Political Skepticism. In: *The Journal of Aesthetic Education*. Champaign, 2014, Vol. 48, nr. 4, pp. 38-49. ISSN 0021-8510.
24. Four pieces about Bob Dylan. In: Christgau, Robert. *Any Old Way You Choose It : Rock and other Pop Music, 1967-1973*. Baltimore : Penguin Books, 1973, pp. 198-204. ISBN 0-1400-3762-4.
25. Knockin' on Dylan's Door : On the Road in'74. New York : Pocket Books, 1974. 141 p. ISBN 671-78682-2
26. Muzica pop [Bob Dylan]. In: *Muzica*. București : Encicl. RAO, 2000, pp. 84-85. ISBN 973-98953-7-9.
27. Satan Whispers: Bob Dylan and Paradise Lost. In: *The Cambridge Quarterly*. Oxford, 2010, Vol.59, nr 3, pp. 260-280-269. ISSN 0008-199X
28. Боб Дилан. In: *Рок-энциклопедия*. М.: АОЗТ Ровесник, 1997, pp. 249-253. ISBN 5-900070-01-8.